

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2704

Vragen van het lid **Spekman** (PvdA) aan de minister voor Immigratie en Asiel over *de afwijzing van een homoseksuele Iraanse asielzoeker op grond van de ongeloofwaardigheid van zijn verklaringen* (ingezonden 14 april 2011).

Antwoord van minister **Leers** (Immigratie en Asiel) (ontvangen 1 juni 2011) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2010–2011, nr. 2514.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het artikel over de 27-jarige homoseksuele asielzoeker uit Iran?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat de aanvraag van de man voor een verblijfsvergunning asiel is afgewezen omdat zijn verklaringen, waaronder die over zijn homoseksualiteit, door de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) niet worden geloofd?

Antwoord 2

Zoals u bekend acht ik het in beginsel onwenselijk informatie te verstrekken over individuele gevallen. Daarbij geldt in dit geval dat de vreemdeling aan wie gerefereerd wordt in beroep is gegaan tegen de afwijzende beslissing op zijn asielaanvraag, wat mij noodzaakt tot terughoudendheid bij het verstrekken van informatie. Gelet op het feit dat over deze zaak in de media is bericht en niet is gebleken dat de betrokken vreemdeling zich tegen deze publiciteit heeft verzet, acht ik het voor een juist beeld van het functioneren van de IND passend u te melden dat het geheel aan verklaringen van de betrokken vreemdeling door de IND niet geloofwaardig is bevonden.

Vraag 3, 4, 5, 6

Hoe verhoudt deze afwijzing zich tot uw beleid (dat u in antwoorden op mijn Kamervragen van 18 november jl. heeft verwoord) om homoseksuelen die in een individuele casus hun seksuele geaardheid moeilijk kunnen bewijzen, het voordeel van de twijfel te kunnen geven?

¹ de Volkskrant, maandag 4 april 2011, Uitgelicht, blz. 16. De gegevens in deze zaak zijn bekend bij de minister voor Immigratie en Asiel.

Hoe verhoudt deze afwijzing zich tot uw beleid om homoseksuele asielzoekers uit Iran een verblijfsvergunning te verlenen, tenzij er contra-indicaties zijn? Is het standpunt van de IND, dat het asielrelaas ongeloofwaardig is, zo'n contra-indicatie? Kunt u dit toelichten?

Deelt u de mening dat deze contra-indicaties beperkt zouden moeten blijven tot aspecten van openbare orde en veiligheid en fraude? Kunt u bij dit antwoord in aanmerking nemen dat de situatie voor homoseksuelen in Iran verschrikkelijk is, en dat zij die daar openlijk voor uit komen, voor hun leven hebben te vrezen?

Is de IND ten aanzien van deze asielzoeker uit Iran overtuigd dat hij zijn homoseksualiteit heeft verzonnen? Klopt het dat zijn homoseksualiteit voornamelijk niet is geloofd omdat er een aantal andere aspecten van zijn asielrelaas niet wordt geloofd? Kunt u deze antwoorden toelichten?

Antwoord 3, 4, 5, 6

Zoals aangegeven, acht ik het onwenselijk informatie te verstrekken over individuele gevallen. Zeker wanneer een zaak onder de rechter is.

Eerder heb ik u in mijn antwoorden op de schriftelijke vragen over de positie van homoseksuele asielzoekers², waaraan u refereert, gemeld dat:»(...) Als de vreemdeling niet in staat is en ook van hem redelijkerwijs niet gevergd kan worden dat hij zijn verklaringen met bewijsmateriaal ondersteunt, kunnen onder omstandigheden de verklaringen toch geloofwaardig worden geacht en kan derhalve het voordeel van de twijfel worden gegeven». Dit ziet op gevallen waarin de vreemdeling zijn verklaringen aannemelijk heeft gemaakt. De geloofwaardigheid van de verklaringen van de asielzoeker is doorslaggevend voor de vraag of hij of zij in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel.

In zijn algemeenheid geldt dat het in hoofdstuk C24 van de Vreemdelingencirculaire (Vc) neergelegde beleid ten aanzien van homoseksuele asielzoekers uit Iran slechts relevant is, indien de betrokken asielzoeker aannemelijk maakt dat hij homoseksueel is.

Vraag 7, 8, 9, 10

Wat zijn in z'n algemeenheid het beleid en de methode van de IND om de geloofwaardigheid van het asielrelaas van een asielzoeker te beoordelen? Kunt u dit gedetailleerd uiteen zetten?

Hoeveel procent van de asielrelazen wordt door de IND als ongeloofwaardig bestempeld? Is er het laatste jaar een toename van het aantal asielrelazen dat volgens de IND ongeloofwaardig is?

Zijn er instructies voor de beslismedewerkers van de IND, waarin precies staat wanneer tot ongeloofwaardigheid moet worden geconcludeerd, en wanneer niet? Wanneer zijn die instructies voor het laatst aangepast?

Klopt het dat deze instructies de laatste acht maanden zijn aangescherpt? Zo ja, kunnen asielrelazen als gevolg van deze aanscherping sneller als ongeloofwaardig worden bestempeld? Worden op die wijze meer aanvragen voor een verblijfsvergunning asiel afgewezen?

Antwoord 7, 8, 9, 10

Het beleid betreffende de beoordeling van een asielaanvraag is laatstelijk gewijzigd per 1 juli 2010. De aanleiding voor deze wijziging was een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 17 februari 2010 waarin een oordeel werd gegeven over het tot dan toe gehanteerde toetsingskader voor de beoordeling van de geloofwaardigheid en zwaarwegendheid van een asielrelaas.

Genoemd beleid is neergelegd in hoofdstuk 14 van de Vc. In paragraaf C14/2 en 3 Vc worden achtereenvolgens de beoordeling van de geloofwaardigheid van de verklaringen en de zwaarwegendheid van hetgeen aannemelijk is bevonden, beschreven.

Zoals blijkt uit paragraaf C14/2.3 Vc spelen onder meer de volgende elementen een rol bij de beoordeling van de geloofwaardigheid:

- de beoordeling van alle documenten die de vreemdeling heeft overgelegd;
- de aanwezigheid van één van de omstandigheden genoemd in artikel 31, tweede lid, onder a tot en met f, van de Vreemdelingenwet, zoals

² Aanhangsel Handelingen II 2010/11, nr. 1362.

- bijvoorbeeld verwijtbare ongedocumenteerdheid, het overleggen van valse documenten, of het zich niet onverwijld melden;
- de beoordeling van de geloofwaardigheid van de door de vreemdeling afgelegde verklaringen;
- vergelijking van de verklaringen met al datgene, wat bekend is over de situatie in het land van herkomst uit objectieve bronnen en wat eerder is onderzocht en overwogen naar aanleiding van de gehoren van andere vreemdelingen in een vergelijkbare situatie;
- de overige informatie over de relevante verklaringen.

Daarnaast is een werkinstructie (nr. 2010/14 (AUB) opgesteld getiteld *Beslissystematiek: Beoordeling geloofwaardigheid en zwaarwegendheid*³. In deze werkinstructie, die op 20 december 2010 is verschenen, wordt gedetailleerd uiteengezet binnen welke kaders de geloofwaardigheid van een asielrelaas van een asielzoeker dient te worden beoordeeld. Het doel van deze werkinstructie is het beleid rondom de beslissystematiek nader toe te lichten en een duidelijke werkwijze te geven.

Het uitgangspunt is en blijft steeds dat elke asielaanvraag op zijn eigen merites dient te worden beoordeeld. Om deze reden zijn er geen instructies voor de beslismedewerkers van de IND, waarin precies staat aangegeven wanneer tot ongeloofwaardigheid moet worden geconcludeerd.

Het is niet mogelijk om cijfers (en percentages) te leveren met betrekking tot het aantal keren dat een asielrelaas door de IND als ongeloofwaardig is beoordeeld. Deze gegevens worden niet apart geregistreerd. Hierdoor is het evenmin mogelijk om na te gaan of er sprake is van een toe- of afname van het aantal asielrelazen dat door de IND als ongeloofwaardig is bestempeld of om na te gaan of op deze wijze meer aanvragen voor een verblijfsvergunning asiel worden afgewezen.

Vraag 11

Klopt het dat de rechtbank het standpunt van de IND over de geloofwaardigheid van de verklaringen van de asielzoeker slechts marginaal mag toetsen? Deelt u de mening dat, gezien de doorslaggevende betekenis die dat standpunt van de IND heeft voor het toewijzen van de asielaanvraag, rechters dat standpunt voller (uitgebreider) zouden moeten kunnen toetsen? Kunt u dit toelichten?

Antwoord 11

Ja, dat klopt. De jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State houdt in dat de vaststelling door de IND van de feiten door de rechtbank marginaal dient te worden getoetst. De kwalificatie van die feiten in het licht van het Vluchtelingenverdrag en het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM) wordt daarentegen door de rechtbank vol getoetst. De rechter toetst derhalve de geloofwaardigheid van het asielrelaas weliswaar terughoudend, maar speelt wel een belangrijke rol bij de beoordeling van de zorgvuldigheid van de geloofwaardigheidsbeoordeling en van de rechtmatigheid van het besluit. Of er een grond voor toelating is, wordt door de rechter – uitgaande van de geloofwaardig geachte feiten – namelijk zonder beperking getoetst. Deze toetsing heeft betrekking op de kernvraag, namelijk of het beginsel van non-refoulement wordt nageleefd. De toetsing aan dat beginsel is op deze wijze gewaarborgd. Ik benadruk hierbij dat anders dan voorheen – zoals bij vraag 7 is geantwoord naar aanleiding van de uitspraak van de Afdeling van 17 februari 2010⁴ – de rechter nu ook de vermoedens van de vreemdeling over wat hem bij terugkeer naar het land van herkomst staat te wachten vol kan toetsen. Gelet op het voorgaande is er geen noodzaak voor een uitgebreidere rechterlijke toetsing.

Vraag 12

Deelt u de mening dat het huidige beleid over de beoordeling van de geloofwaardigheid van asielrelazen en de beperkte toets van die beoordeling door de rechter, tot gevolg heeft dat op basis van onvoldoende argumenten geconcludeerd kan worden dat bijvoorbeeld deze Iraanse asielzoeker niet homoseksueel is, en dat hij vrijwel geen kans heeft dit bij de rechter

³ <http://www.ind.nl/search.aspx?r=10&s=true&p1=werkinstructie&select=2&order=0>

⁴ AbRS 17 februari 2010, nr LJN: BL4556

inhoudelijk aan te vechten? Zo nee, wat zou deze man dan nog kunnen doen om voor de IND en/of de rechter aannemelijk te maken dat hij daadwerkelijk homoseksueel is?

Antwoord 12

Nee, die mening deel ik niet. De rechter beoordeelt immers of de conclusie met betrekking tot de geloofwaardigheid van het asielrelaas gedragen wordt door de door de IND aangedragen overwegingen.

Wat betreft het laatste deel van de vraag, benadruk ik dat ik het onwenselijk acht informatie te verstrekken over individuele gevallen, waarbij in dit geval nog relevant is dat de zaak onder de rechter is.